

KORRALDUS

Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjääride korrastamistingimuste esitamine

I. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 81 ning tuginedes AS Silikaat 02.10.2023 esitatud taotlusele, otsustan:

1.1. Anda ettevõttele AS Silikaat maavara kaevandamise keskkonnalubade nr KMIN-135, KMIN-092, HARM-151, HARM-148 ja KL-512701 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1.1 Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1 Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt Maakatastriseadusele.

1.1.1.2 Kaevandatud maa korrastada (üldsuund)veekoguks, kõre ja kivisisaliku elupaigaks.

1.1.2 Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1 Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased. Karjääri küljed tuleb kujundada nii, et oleks välditud varingud, erosioon ning karjääri veepealsed nõlvad tuleb katta taimestikule sobiva pinnasega. Tagada, et korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasustest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele. Korrastatav maa sh veekogu kaldad siluda.

1.1.2.2. Säilitada tee, mis jääb Männiku liivakarjääri mäeeraldise läänepoolse tüki põhjaossa (raudtee ääres asuva nn Männiku järve ja Väikejärve vahele).

1.1.2.3 Eemaldada Männiku liivakarjääri mäeeraldise idapoolses servas asuv vall. Tegemist on eelkõige Kiili valla elanike jaoks olulise tulevase rekreatsioonialaga ja võimaliku supluskohaga, sest sinna on ette nähtud eelkõige Kiili valla elanike jaoks ka veekogule ligipääs.

1.1.3 Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.3.1 Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.

1.1.4 Veekogu rajamise nõuded:

1.1.4.1 Korrastamise käigus rajatava/tekkiva veekogu sügavus kujundada valdavalt üle 2 m.

1.1.4.2 Korrastamise käigus rajatava/tekkiva veekogu põhi kujundada lauge ja ühtlane.

1.1.4.3 Korrastamise käigus rajatava/tekkiva veekogu ümbrus tuleb tasandada, et see ei oleks inimestele ega loomadele ohtlik.

1.1.4.4 Veekogu nõlvad/kaldad tuleb kujundada nii, et oleks välistatud varingud, lihked ja

erosioon.

1.1.4.5 Veekogu nõlvad ei tohi olla järsemad kui looduslik varisemisnurk. Võimaluse korral jätta nõlvad laugemad. Kui projektiga planeeritakse veekogule supluskoht, siis peavad veealused nõlva kalded olema supluskohas vähemalt suhtega 1:8.

1.1.4.6 Kaldaperv peab olema vähemalt 2 m lai.

1.1.4.7 Liivaseid kaldaid ei tohi katta huumusrikka pinnasega ega taimestada/metsastada. Nõlvadel peab säilima avatud liiv, mis ajajooksul looduslikult taimestub.

1.1.5 Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.1.5.1 Enne haljastuse rajamist korrastatav maa siluda.

1.1.5.2 Haljastusalaks ette nähtud ala võib jääda laineliseks, nõlvanurgaga alla 8°.

Korrastamisprojekti anda bioloogilise korrastamise lahendus, sealhulgas määrata kasutatavad puuliigid ja vajalik istikute arv, rohumaal külvatavad taimeliigid

1.1.5.3 Haljastusalal ei tohi põhjavee tase vegetatsiooniperioodil tõusta kõrgemale kui 0,7 m sügavuseni maapinna madalamast kohast.

1.1.6 Lisatingimused:

1.1.6.2 Korrastamistöödel mäeeraldisel ja liikumisel mäeeraldise teenindusmaal tuleb jälgida, et ei kahjustataks kaitsealuseid liike.

1.1.6.3 Korrastamisprojekti koostades aluseks võtta AS-i Maves poolt koostatud töö „Tallinn-Saku liivamaardla kaevandamise suundumuste uuring“.

1.1.6.4. Korrastamisprojekti koostamisele kaasata liigiekspert (kivisisalik, kõre), hüdrogeoloog ja hüdrotehnikainsener.

1.1.6.5 Korrastamisprojekti põhjendada kasutatava tehnoloogia valikut lähtuvalt korrastamistingimustest, keskkonnatingimustest ja majanduslikest kaalutlustest.

1.1.6.6 Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

1.1.6.7. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa piiridesse kuuluvalt alalt tuleb likvideerida kõik keskkonnoahtu ja ala hilisematele kasutajatele ohtu kujutada võivad seadmed ja ehitised.

1.1.6.8 Pärast kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamise otsuse väljastamist taotleda kinnisasja omanikult katastriüksuse sihtotstarbe muutmist.

1.1.6.9 Korrastamisprojekt eelnevalt kooskõlastada Saku Vallavalitsusega.

II. ASJAOLUD

AS Silikaat (registrikood 10022296; aadress Pärnu mnt 238, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 02.10.2023 Keskkonnaametile (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.10.2023 dokumendina DL-135 ja 01.04.2024 dokumendina nr DM-125989-1) taotluse Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjääridele mäeeraldistele korrastamistingimuste saamiseks.

Ettevõttele kuuluvad järgmised keskkonnalaad: KMIN-135 (Tallinn-Saku liivamaardla Männiku liivakarjäär, kehtivusajaga kuni 26.05.2045), KMIN-092 (Tallinn-Saku liivamaardla Männiku II, kehtivusajaga kuni 09.06.2032), HARM-151 (Tallinn-Saku liivamaardla Männiku VII, kehtivusajaga kuni 09.07.2048), HARM-148 (Tallinn-Saku liivamaardla Männiku VIII, kehtivusajaga kuni 05.03.2026), KL-512701 (Männiku XI, kehtivusajaga kuni 20.07.2036).

KMIN-135 alusel kaevandatakse Tallinn-Saku liivamaardla Männiku liivakarjääris ehitusliiva ja täiteliiva. KMIN-092 alusel kaevandatakse Tallinn-Saku liivamaardla Männiku II liivakarjääris ehitusliiva. HARM-151 alusel kaevandatakse Tallinn-Saku liivamaardla Männiku VII liivakarjääris ehitusliiva. HARM-148 alusel kaevandatakse Tallinn-Saku liivamaardla Männiku VIII liivakarjääris ehitusliiva. KL-512701 alusel kaevandatakse Männiku XI liivakarjääris

ehitusliiva.

Männiku liivakarjäär asub Harju maakonnas Saku vallas Tallinn-Saku liivamaardlas (registri number 109). Männiku liivakarjäär hõlmab aktiivse tarbevaru plokke: 1 aT plokk, 2 aT plokk, 219 aT plokk, 220 aT plokk, 6 aT plokk, 7 aT plokk, 8 aT plokk, 9 aT plokk. Mäeeraldis pindala on 339,77 ha ja mäeeraldis teenindusmaa on 356,53 ha.

Männiku II liivakarjäär asub Harju maakonnas Saku vallas Tallinn-Saku liivamaardlas (registri number 109). Männiku II liivakarjäär hõlmab aktiivse tarbevaru plokke: 55 aT plokk, 56 aT plokk, 57 aT plokk, 58 aT plokk, 63 aT plokk. Mäeeraldis pindala on 40,46 ha ja mäeeraldis teenindusmaa pindala on 41,53 ha.

Männiku VII liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Tallinn-Saku liivamaardla (registri nr 0109) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 46,51 plokke osaliselt ning kogumahu plokki 51. Mäeeraldis külgneb Männiku liivakarjääri mäeeraldisega (Männiku liivakarjäär kinnistu, katastritunnused 78404:404:1150 ja 71801:001:0182), riigikaitsemaaga (Männiku polügoon kinnistu, katastritunnus 71801:001:0983) ja reformimata riigimaaga. Mäeeraldis lõunapiir asub Tallinna linna ja Saku valla piiril. Männiku VII mäeeraldis asub Harju maakonnas Tallinna linnas Nõmme linnaosas reformimata riigimaal. Mäeeraldis pindala on 22,49 ha ja mäeeraldis teenindusmaa on 23,80 ha.

Männiku VIII liivakarjäär mäeeraldis asub Harju maakonnas Saku vallas Männiku külas riigile kuuluval katastriüksusel Viimsi metskond 9 (katastritunnus 71801:001:0123). Männiku VIII liivakarjäär hõlmab aktiivse tarbevaru plokke: 127 aT plokk ja 60 aT plokki. Mäeeraldis pindala on 15,53 ha ja mäeeraldis teenindusmaa pindala on 15,53 ha.

Männiku XI liivakarjäär asub Harju maakonnas Saku vallas Männiku külas riigi omandisse kuuluval katastriüksusel Viimsi metskond 8 (katastritunnus 71801:001:0122), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus. Männiku XI liivakarjäär hõlmab aktiivse tarbevaru plokke: 135 aT plokk ja 65 aT plokki. Männiku XI liivakarjääri mäeeraldis pindala on 17,11 ha ja mäeeraldis teenindusmaa pindala on 24,58 ha.

KMIN-092 korrastamise suunaks on tehisveekogu ning kõrede ja kivisisaliku elupaigaks sobiliku ala kujundamine.

KL-512701 korrastamise suunaks on veekogu, kõre ja kivisisaliku elupaik.

HARM-151 korrastamise suunaks on tehisjärv.

HARM-148 korrastamise suunaks on tehisveekogu ja Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaik.

KMIN-135 korrastamise suunaks on veekogu.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad riigikaitse ehitise Männiku harjutusväli piiranguvööndiga ja osaliselt riigikaitse ehitise Männiku lasketiir piiranguvööndiga.

Taotletav ala kattub osaliselt Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaigaga (keskkonnaregistri kood KLO3000592).

Kaevandatud maavara kasutatakse teede ehituses ja remondil.

III. KAALUTLUSED KORRASTAMISTINGIMUSTE ANDMISEL

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 80 lõike 1 ja § 81 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekt*) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja Keskkonnaameti esitatud korrastamistingimustest lähtuvalt.

MaaPS § 81 lõike 4 kohaselt peab Keskkonnaamet korrastamistingimusi esitades lähtuma keskkonnamõju hindamise soovitudest, kui keskkonnamõju on hinnatud, ja kaevandamisloale kantud korrastamise suunast. Põhjendatud juhul võib lähtuda korrastamistingimusi esitades ka muust korrastamise suunast, kui selle mõju on keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise raames hinnatud.

KMIN-092 korrastamise suunaks on tehisveekogu ning kõrede ja kivisisaliku elupaigaks sobiliku ala kujundamine.

KL-512701 korrastamise suunaks on veekogu, kõre ja kivisisaliku elupaik.

HARM-151 korrastamise suunaks on tehisjärv.

HARM-148 korrastamise suunaks on tehisveekogu ja Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaik.

KMIN-135 korrastamise suunaks on veekogu.

MaaPS § 84 lõike 2 kohaselt tuleb kaevandatud maa korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist. Kaevandamisluba Männiku VIII, kehtivusajaga kuni 05.03.2026 kehtivusaeg lõpeb kõige enne alal asuvatest mäeraldiste kaevandamislubadest.

MaaPS § 81 lõike 5 kohaselt küsib Keskkonnaamet korrastamistingimuste kohta maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvamust.

Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lõikes 9 sätestatud nõuetest.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel xx.06.2025 kirjaga nr DM-125989-xx Saku Vallavalitsuse ja Maa- ja Ruumiameti, Riigimetsa Majandamise Keskuse, Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse arvamust Männiku liivakarjäärade korrastamistingimuste koostamiseks.

Saku Vallavalitsus

Maa-ja Ruumiamet

Riigimetsa Majandamise Keskus ...

Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet ...

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ...

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 tuleb enne haldusakti andmist anda menetlusosalisele võimalus esitada oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas xx.xx.2025 kirjaga nr DM-125989-xx korrastamistingimuste eelnõu ettevõttele AS Silikaat .

AS Silikaat

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 7 punkti 1-3 ei ole korrastamistingimused määratletud tegevusloana. KeHJS § 7 punkti 4 kohaselt on tegevusloa eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga kavandatavat tegevust lubav käesolevad paragrahvis nimetatud muu dokument. Seega loeb Keskkonnaamet korrastamistingimuste taotluse tegevusloa taotluseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lõige 2 punkti 2 ja § 27 lõige 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhinnangu, selle kohta kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju.

KeHJS § 22 sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus). Määruse § 3 punkti 12 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang anda, kui pealmaakaevandamisega rikutud maa korrastamine toimub suuremal kui 25 hektari suurusel alal.

Männiku liivakarjääride teenindusmaade ja sh mäeeraldiste pindala on suurem kui 25 ha

Eelhinnangu andmisel on lähtutud KeHJS § 61 sätestatud kriteeriumitest.

Lähtudes KeHJS § 11 lõikest 2 jätab Keskkonnaamet XX.XX.XXXX kirjaga nr XX „Männiku, Männiku II, Männiku VII, Männiku VIII ja Männiku XI liivakarjääride korrastamistingimuste väljastamise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata keskkonnamõju hindamise Männiku liivakarjääride korrastamisele.

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Aare Mark 5064227
aare.mark@keskkonnaamet.ee